Województwo Śląskie

FUNDUSZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI

Sesja Nadzwyczajna Sejmiku Województwa Śląskiego
Katowice, 11.03.2021

Fundusze Europejskie Program Regionalny | Rzeczpospolita Polska | Śląskie. | Unia Europejska Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

EUROPEJSKIE, KRAJOWE I REGIONALNE UWARUNKOWANIA OPRACOWANIA TERYTORIALNYCH PLANÓW SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI

EUROPEJSKI ZIELONY ŁAD

Transformacja gospodarki unijnej dla zrównoważonej przyszłości

11 grudnia 2019

Komunikat Komisji Europejskiej „Europejski Zielony Ład"

Wspieranie transformacji Niepozostawienie nikogo samemu sobie

Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji, w tym Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

14 stycznia 2020

Publikacja założeń Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, w tym wniosku KE w sprawie utworzenia FST

FUNDUSZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (FST)

Cel: Umożliwienie regionom i obywatelom łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu

Dywersyfikacja i modernizacja gospodarek lokalnych	**Mitygacja negatywnego wpływu transformacji energetycznej na zatrudnienie**

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji ma być:

- ✓ częścią Wieloletnich Ram Finansowych 2021-2027 (obecna propozycja: także częścią Europejskiego Instrumentu Odbudowy Gospodarczej)
- ✓ skierowany na ograniczenie skutków społeczno-gospodarczych transformacji, <u>a nie na transformację energetyczną</u>
- ✓ wdrażany w formule zarządzania dzielonego
- ✓ formalnie powiązany z polityką spójności, de facto odrębny instrument

BUDŻET I OBSZAR INTERWENCJI FST

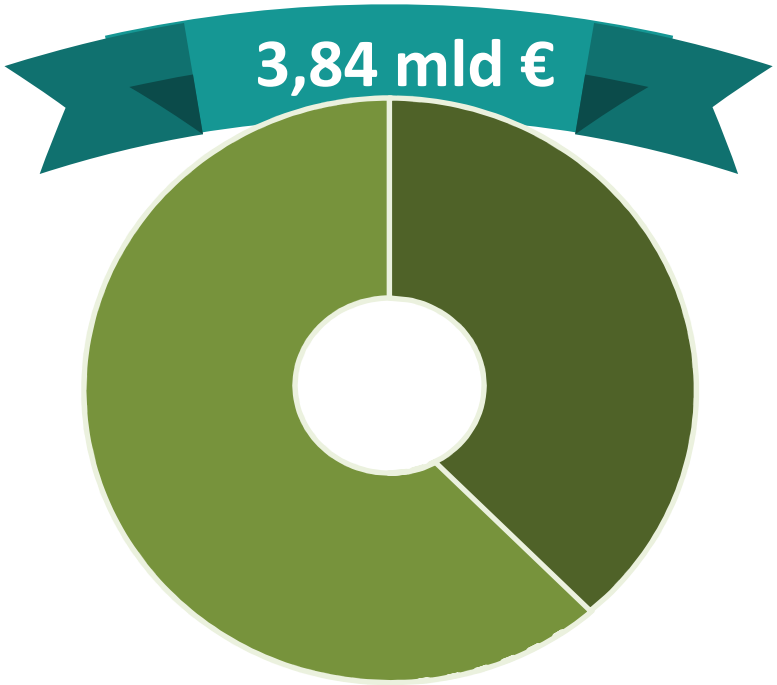

Funduszem zostaną objęte
3 województwa:

- ✓ Śląskie
- ✓ Dolnośląskie
- ✓ Wielkopolskie

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej chce objąć wsparciem także 3 kolejne województwa:

- ✓ Lubelskie,
- ✓ Łódzkie,
- ✓ Małopolskie.

OBSZAR INTERWENCJI WSKAZANY PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

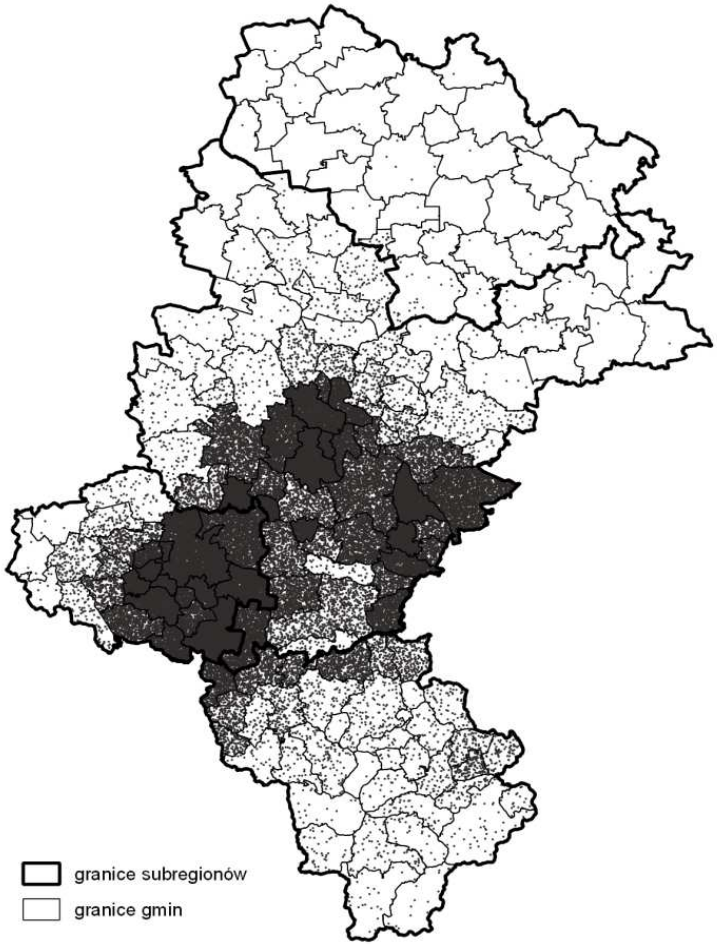

Podregiony (7):

- ✓ **Katowicki**
- ✓ **Sosnowiecki**
- ✓ **Tyski**
- ✓ **Bytomski**
- ✓ **Gliwicki**
- ✓ **Rybnicki**
- ✓ **Bielski**

Mapa 1. Lokalizacja miejsc zamieszkania pracujących w ramach Działu 05 - Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego PKD (RCAS 2017)

ZAKRES WSPARCIA FST (1/3)

- **Inwestycje produkcyjne w MŚP, w tym przedsiębiorstwa typu start-up, prowadzące do dywersyfikacji gospodarczej i restrukturyzacji ekonomicznej**

- **Inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw, w tym poprzez inkubatory przedsiębiorczości i usługi konsultingowe**

- **Inwestycje w działania badawcze i innowacyjne oraz wspieranie transferu zaawansowanych technologii**

ZAKRES WSPARCIA FST (2/3)

- Inwestycje we wdrażanie technologii i infrastruktur zapewniających przystępną cenowo czystą energię, w redukcję emisji gazów cieplarnianych, efektywność energetyczną i energię ze źródeł odnawialnych
- Inwestycje w zrównoważoną mobilność lokalną, w tym dekarbonizację lokalnego sektora transportu
- Inwestycje w cyfryzację i łączność cyfrową
- Inwestycje w regenerację, dekontaminację i renaturalizację terenów oraz projekty zmieniające ich przeznaczenie
- Inwestycje we wzmacnianie gospodarki o obiegu zamkniętym w tym poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów i ograniczanie ich ilości, efektywne gospodarowanie zasobami, ponowne wykorzystywanie, naprawy oraz recykling

ZAKRES WSPARCIA FST (3/3)

- **Podnoszenie i zmiana kwalifikacji pracowników i osób poszukujących pracy (wprowadzone w toku negocjacji: osób poszukujących pracy)**
- **Pomoc w poszukiwaniu pracy dla osób poszukujących pracy**
- **Aktywne włączanie osób poszukujących pracy**

TERYTORIALNY PLAN SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (TPST)

OPRACOWANIE	TPST opracowują władze regionalne we współpracy z partnerami (JST, partnerzy społeczni i gospodarczy, organizacje pozarządowej itp.)
KOORDYNACJA	Ministerstwo Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (przyszła instytucja zarządzająca nowym programem dla FST) koordynuje prace i akceptuje TPST
UDZIAŁ	Udział innych ministerstw: Ministerstwo Klimatu Ministerstwo Aktywów Państwowych, Ministerstwo Rozwoju
WSPARCIE	Wsparcie doradcze, eksperckie: wsparcie organizacyjne, metodologiczne, przygotowanie danych i analiz, animacja, raporty itp.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2030” ZIELONE ŚLĄSKIE

WIZJA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

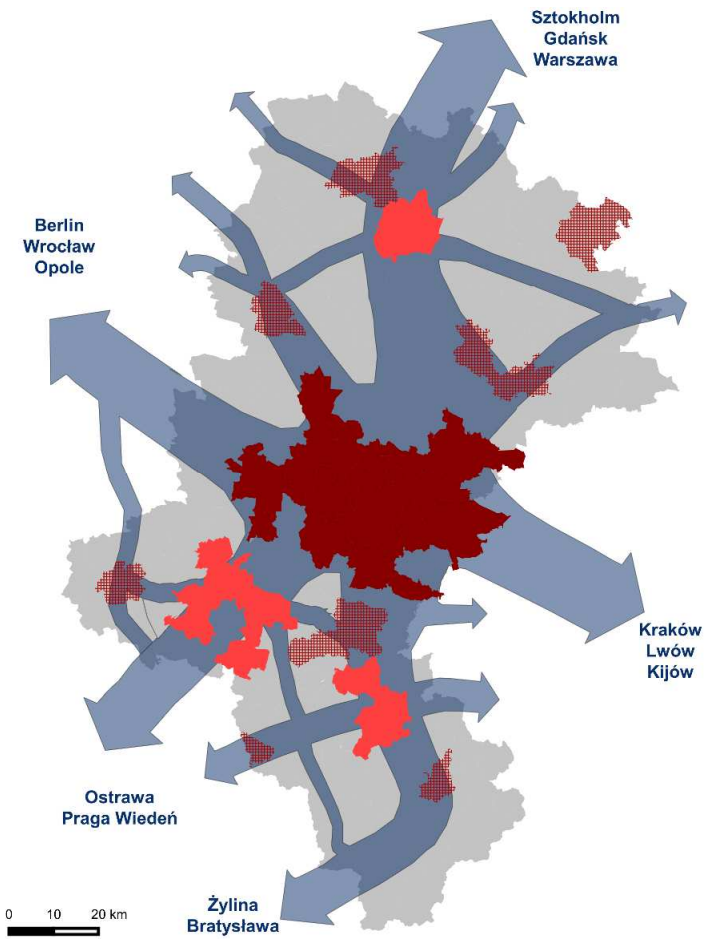

ZIELONE ŚLĄSKIE

Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

CEL STRATEGICZNY A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	CEL STRATEGICZNY B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	CEL STRATEGICZNY C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	CEL STRATEGICZNY D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym
•**Cel operacyjny: A.1.** Konkurencyjna gospodarka •**Cel operacyjny: A.2.** Innowacyjna gospodarka •**Cel operacyjny: A.3.** Silna lokalna przedsiębiorczość	•**Cel operacyjny: B.1.** Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych • **Cel operacyjny: B.2.** Aktywny mieszkaniec •**Cel operacyjny: B.3.** Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki	•**Cel operacyjny: C.1**. Wysoka jakość środowiska •**Cel operacyjny: C.2.** Efektywna infrastruktura •**Cel operacyjny: C.3.** Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	•**Cel operacyjny: D.1.** Zrównoważony rozwój terytorialny •**Cel operacyjny D.2.** Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu •**Cel operacyjny D.3.** Nowoczesna administracja publiczna

REGIONALNE OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI – UJĘCIE FUNKCJONALNE

Układ hierarchiczny ośrodków:

- ✓ Metropolia Górnośląska, GZM
- ✓ Aglomeracje
- ✓ Lokalne Ośrodki Rozwoju

Typy obszarów:

- ✓ subregiony
- ✓ obszary miejskie
- ✓ obszary wiejskie

Dla celów delimitacji Metropolii Górnośląskiej i aglomeracji przyjęto wskaźniki:

- ✓ zabudowy zwartej i gęstej,
- ✓ minimalnych wyjazdów do pracy,
- ✓ terenów roślinności trawiastej i upraw rolnych.

Lokalne ośrodki rozwoju zostały wyznaczone na podstawie:

- ✓ dojazdów do szkół ponadgimnazjalnych,
- ✓ powiązań gospodarczo-przestrzennych w województwie śląskim.

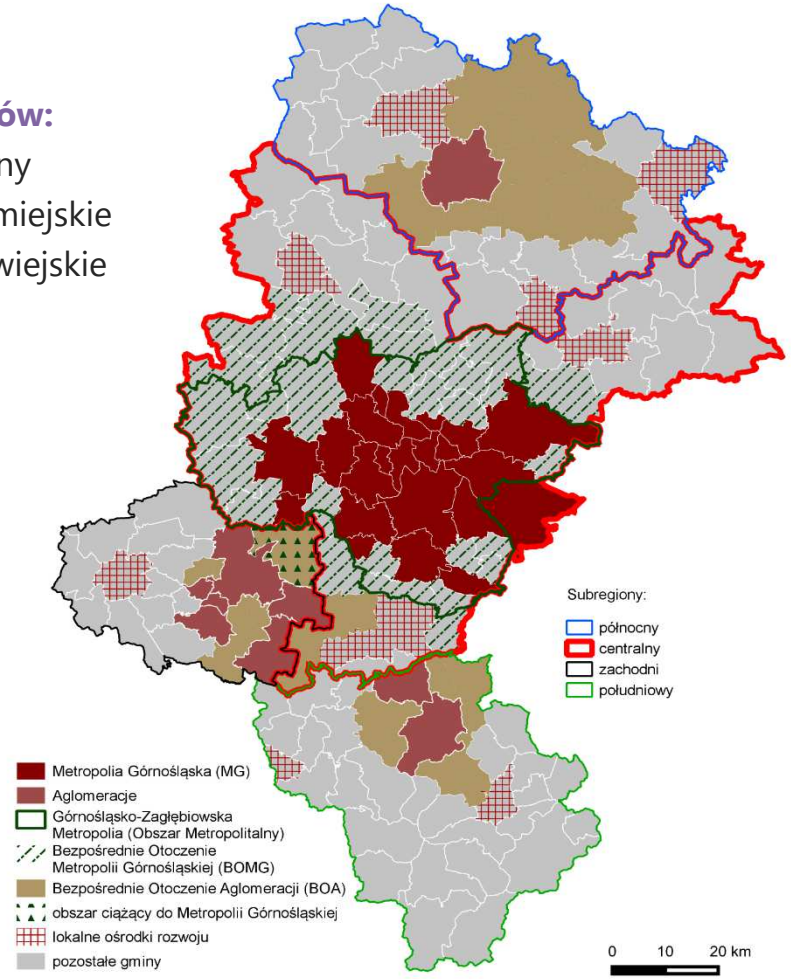

REGIONALNE OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI – UJĘCIE TEMATYCZNE

KONKURENCYJNE

- OŚRODKI WZROSTU
- OBSZARY CENNE PRZYRODNICZO

PROBLEMOWE

- GMINY W TRANSFORMACJI GÓRNICZEJ
- GMINY TRACĄCE FUNKCJE SPOŁECZNO-GOSPODARCZE
- GMINY Z PROBLEMAMI ŚRODOWISKOWYMI W ZAKRESIE JAKOŚCI POWIETRZA

ZAŁOŻENIA PROGRAMOWANIA FUNDUSZU SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI

- ✓ **Badania i rozwój** – kompleksowe inwestycje w firmy i sektor B+R (infrastruktura, badania, szkolenia) w szczególności zorientowanych na potrzeby cyfrowej zielonej gospodarki.

- ✓ **Przedsiębiorczość i konkurencyjność** - inwestycje w MŚP w celu dywersyfikacji produkcji i usług świadczonych na rzecz sektora węglowego i okołowęglowego, inwestycje w MŚP w celu poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw i generowania miejsc pracy, rozwój działalności start-up'ów na terenach pokopalnianych, rozwój infrastruktury służącej przedsiębiorczości.

- ✓ **Cyfryzacja** - cyfryzacja i automatyzacja procesów produkcyjnych i usługowych przedsiębiorstw.

- ✓ **Gospodarka o obiegu zamkniętym** - zmniejszenie zasobo- i materiałochłonności procesów produkcyjnych i logistycznych w celu przejścia z modelu liniowego na cyrkularny; transformacja przedsiębiorstw w celu zwiększenia reużycia produktów, recyklingu (głównie upcyklingu) materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami.

1

- ✓ **Efektywność energetyczna i OZE** - budowa instalacji OZE na terenach pogórniczych, poprzemysłowych; budowa i przebudowa infrastruktury służącej do produkcji i dystrybucji energii z OZE; głęboka modernizacja energetyczna budynków wraz z wymianą źródeł ciepła i zastosowaniem OZE; wsparcie energetyki rozproszonej; energetyczne wykorzystanie odpadów.

- ✓ **Zrównoważona mobilność** - zakup taboru zeroemisyjnego wraz z niezbędną infrastrukturą.

- ✓ **Zagospodarowanie terenów poprzemysłowych i rewitalizacja** - rekultywacja, regeneracja, renaturyzacja terenów i zagospodarowanie obiektów poprzemysłowych, zdewastowanych, zdegradowanych na cele gospodarcze, środowiskowe, kulturalne, turystyczne, edukacyjne, mieszkaniowe; rewitalizacja przestrzeni miejskich.

- ✓ **Kompleksowe rozwiązywanie problemów środowiskowych na terenach pogórniczych** - transformacja gospodarki komunalnej w celu zwiększenia reużycia produktów, recyklingu materiałów i efektywnego gospodarowania zasobami; ochrona i budowa ujęć wodnych (woda pitna); retencja i mikroretencja; inwestycje z zakresu uzdatnia i zagospodarowania wód kopalnianych.

2

Kwalifikacje

- ✓ Wsparcie dla pracowników zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem poprzez podnoszenie kwalifikacji, szkolenia zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy, w szczególności w zakresie zielonej cyfrowej gospodarki.
- ✓ Poszerzanie kompetencji cyfrowych, rozwój osobisty w celu zaspokajania potrzeb edukacyjnych i zawodowych wszystkich grup wiekowych, zdobywanie nowych umiejętności i zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu.
- ✓ Szkolenia lub doradztwo dla przedsiębiorców działających w branży górnictwa i branżach powiązanych z górnictwem i ich pracowników wspomagające przeprowadzenia procesu sprawiedliwej transformacji.
- ✓ Wsparcie w zakresie kierunków studiów, w tym tworzenie nowych, zgodnych z zapotrzebowaniem procesów transformacji gospodarczej regionu, w szczególności w zakresie umiejętności i kompetencji zorientowanych na potrzeby cyfrowej zielonej gospodarki.
- ✓ Budowa i rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

3

Wsparcie w poszukiwaniu zatrudnienia

- ✓ Kompleksowe wsparcie dla pracowników zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem planujących powiązanie swojej kariery zawodowej z cyfrowymi zielonymi gałęziami gospodarki (doradztwo zawodowe, pomoc prawna i psychologiczna; bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej).
- ✓ Kompleksowe wsparcie w zakresie poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy, organizacji szkoleń zawodowych.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

- ✓ Opracowywanie i wdrażanie programów zdrowotnych, diagnostyki i profilaktyki zdrowotnej, usług zdrowotnych dla pracowników zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem dot. rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia, we współpracy z pracodawcami.

- ✓ Programy integracji społecznej dla pracowników zatrudnionych w górnictwie i przedsiębiorstwach powiązanych z górnictwem oraz członków ich rodzin i członków społeczności lokalnych.

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

Departament Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Strona internetowa: transformacja.slaskie.pl
e-mail: transformacja@slaskie.pl